

Het seizoen loopt ten einde

Was het vroege voorjaar superdroog met een dreigend tekort aan water en met het stilleggen van de scheepvaart door de te lage waterstand, nu zijn we al weer aan het eind van de zomer en zouden we door het tegenvallende weer haast vergeten dat we een zomer achter de rug hebben. Tot nu toe zijn we toch slechts één zondag niet open geweest. Die dag was het op geen enkel moment droog! Er waren ook dagen dat mensen op de pont stonden te wachten en bij ons in de keet kwamen schuilen – óók een functie van Oldeniel. Er kunnen als de nood aan de man komt veel mensen in de keet. De ramen beslaan en we zijn dan weer een eilandje in de grote oceaan. Na een kopje koffie of een plak krentenbrood zwemmen de gasten dan weer verder.

Het culturele seizoen werd geopend door 'De jongens van de Reisvereniging'. Ze horen er al jaren bij en, weer of geen weer, ze komen spelen en jagen de regen naar de andere kant van de IJssel. In juni kwam Henk Boogaard uit Apeldoorn zijn zelfgeschreven liedjes zingen, over eten en drinken en ook over Tante Jo. Omdat het weer niet echt overhield, kroop het publiek dicht tegen elkaar aan onder de overkapping en zo kon iedereen de solozanger prima verstaan. Daaropvolgend kwamen Marjan Penterman en Ans Wijnstroot verhalen vertellen. Nu eens geen publiek tegenover de optreders. Nee, ze liepen tussen de mensen op het terras door en pasten ter plekke hun verhalen aan voor kinderen of volwassenen. Door regen op de laatste zondag van augustus verviel het optreden van de Shantycrowd Buitenboord.

En dan is er op 25 september alweer het laatste optreden van dit jaar: 'De Koor' uit Zwolle - er zijn nog plaatsen beschikbaar... Hopelijk brengt de nazomer ons nog een paar mooie (zon)dagen, maar ook zonder zon is het goed toeven op ons terras aan de IJssel. U bent en blijft van harte welkom!

Het bestuur

Blik achter de schermen

Daar staan ze dan weer aan de IJssel: onze twee keten - de ene behoorlijk krakkemikkig (en misschien wel aan vervanging toe...), de andere, een moderne keet die binnen ruimer is dan ie van buiten lijkt. Jaren geleden hebben we die kunnen kopen van de opbrengst van een benefietconcert, gehouden in de Odeon. Veel artiesten traden er toen op die op ons terras op een laatste zondag van de maand ook al *acte de présence* hadden gegeven. We staan daar in de uiterwaarden en zijn nergens op aangesloten: geen elektriciteit, geen water en geen gas. Dat betekent dus dat

alles aangevoerd moet worden. De koelkast die we hebben, werkt ook op gas. We verkopen dus geen ijs, want dat trekt een gaskoelkast niet. We hebben een zeer grote pan, die we de boiler noemen. Een constante bron voor warm tot kokend water. Koffiezetapparaten kennen we ook niet: we schenken op!

Ons assortiment is de laatste jaren niet veel veranderd. Toen wij beiden begonnen was er ons beroemde 'Bonibootje': zogeheten zandschuitjes gevuld met vlaaiulling en een dot slagroom en een vlaggetje er bovenop. Toen de Boni ophield met sponsoren van die bootjes, hebben we ze meteen uit het assortiment gehaald. Wat een geklieder! Daarna is jarenlang ons assortiment min of meer gelijk gebleven. Onlangs hebben we cola bij de drankjes gevoegd en waarschijnlijk zal de zonnekoek (officieel 'Spaanse maaltijdcracker') verdwijnen, omdat die in de winkels ook nog maar sporadisch te verkrijgen is.

Wat niet gauw zal veranderen is de organisatie, we zijn en blijven een vrijwilligersclub. Op Hemelvaartsdag van dit jaar kwam er een meneer langs, die er wel wat in zag om de theeschenkerij de hele week te exploiteren. We hebben dat dus vriendelijk doch beslist moeten afwijzen.

Dit jaar zijn er een paar vrijwilligers mee gestopt, maar er zijn er ook weer zes nieuwe bijgekomen. Omdat er vier of vijf vrijwilligers per zondag nodig zijn is het organisatorisch onmogelijk om meer dagen open te zijn. Nieuwe vrijwilligers zijn natuurlijk altijd welkom, bij onze kleine, maar o zo fijne organisatie.

Gé Langenberg & Marjan Heijkoop

DONATIE - UW VRIENDENBIJDRAGE 2011 - HERINNERING

Enkele vrienden hebben hun donatie over 2011 nog niet betaald. Zij kunnen dat doen door minimaal € 10 over te maken naar bankrekening 39.73.36.330 ten name van 'St Culturele Theeschenkerij Oldeniel' te Zwolle, onder vermelding van 'donatie 2011'.

Kees Canters, penningmeester Oldeniel

“Wat groeit en bloeit en ons altijd weer boeit ...”

Al een aantal keren heb ik op deze plaats ‘onze’ Lakenvelders genoemd. Daarover èn over een aantal andere koeienrassen die in de buurt van de Theeschenkerij Oldeniel vrijelijk te bezichtigen zijn, dit keer een wat uitgebreidere ‘Wagrenblenonalweb’!

De Lakenvelder is een uit de 17de eeuw stammend, Hollands koeienras dat de laatste jaren in kleine aantallen steeds vaker door hobbyboeren wordt gehouden. Het is een fraai getekend ras dat in twee ‘kleurslagen’ voorkomt: zwart en rood. De brede witte band dwars over rug en buik, het laken, verklaart waarom dit ras Lakenvelder wordt genoemd. Omdat ze vaak op landgoederen met een kasteel worden gehouden wordt dit ras ook wel Kasteelkoetje genoemd. Door het verhoudingsgewijs wat zware, bolle lijf en de korte poten maken de dieren een wat gedrongen indruk. Ze leveren melk met een hoog eiwitgehalte en een laag vetgehalte. Een eigenschap die natuurlijk prima past in onze langzamerhand natiebrede strijd tegen obesitas. Misschien heeft dit ras daarom ook een toekomst bij de professionele melkveehouderij.

Gelukkig komen er in de uiterwaarden, en ook in onze Hoenwaard, ook nog specifieke roodbonten voor, te weten van een ras dat vanouds werd gehouden in het rivierengebied, langs Maas, Rijn en IJssel, en daarom MRIJ-vee geheten. Bij deze ‘zwaar bespiede’ koeien - waarbij ik zelf de altijd wat stevige, schonkige poten met de forse hoeven kenmerkend vind - zijn er twee veel voorkomende kleurslagen te onderscheiden: een overwegend rood type en een overwegend wit type met vooral bij de kop wat rood in de vorm van kleine vlekken. Dieren van het laatstgenoemde type schijnen allemaal afstammelingen te zijn van de stier Prins en zijn zonen, die in de jaren ‘50 furore maakten. Het lijkt er vaak op dat een boer of ‘rood’ MRIJ-vee heeft of ‘wit’.

Er komen in de omgeving van ons theeterras natuurlijk ook zwartbonte Holstein-Frisians voor. Groot, mager, met een vierkant achterwerk, vaak ook met verontrustend scherp uitstekende bekkenknoppen en altijd met weggenomen hoorns. Hèt melkproductieras uit de jaren ‘70 van de vorige eeuw en nog steeds een succes. En er komen bij ons in de buurt nog meer interessante koeienrassen voor.

Aan de Zwolse kant is het opvallend hoe de ‘Blondes d’Aquitaine’ in de Scheller Buitenwaarden je soms verbaasd en haast ademloos volgen en nakijken, zeker als het nog volledig stil is en je op een zondagmorgen naar het veer fietst om een ochtenddienst te gaan draaien. Je zou gaan denken ècht ‘domme blondjes’, want de enige man in dit gezelschap, naast natuurlijk de stierkalveren, is de altijd een paar tinten donkerder gekleurde stier die helemaal geen interesse heeft in passanten maar zijn aandacht op andere zaken concentreert. Deze Blondes vormen een uitgesproken vleesras; dus niet voor de melk en ook niet voor de vegetariërs onder ons. We kunnen wel allemaal genieten van het rustige karakter en het lichte uiterlijk van dit ras. Het kan ook best Charolaisvee zijn (of een kruising tussen de beide rassen), een nauw verwant ras dat veel algemener gehouden wordt, maar net zo blond is en mogelijk ook net zo dom.

Achterin in de Hoenwaard, dus weer aan de Hattemse kant, heeft het Geldersch Landschap een aantal verspreid liggende graslanden in bezit waar regelmatig hùn bijzondere koeienrassen grazen en te bewonderen zijn. Dat kunnen dan Brandroden zijn, nog een kleurslag van het MRIJ-vee: koeien die over het hele lijf roodgekleurd zijn met nauwelijks wit, en met een prachtige, blauwe neusspiegel - altijd nat en daardoor glimmend als gepoetste schoenen op zondag en met een haast honingraat-achtige huidstructuur en ook met een aantal grote tasharen, net zoals bij andere koeien. De kop, de voorpoten en het voorlijf zijn veelal donkerrood, soms zelfs tegen het zwart aan, vandaar dat ze ‘brandrood’ worden genoemd.

De laatste jaren zijn er op die percelen van het Geldersch Landschap, zoals in de hoek bij de Hezenberg tegen het Apeldoornsch Kanaal aan, ook vaak zogenoemde Heidekoetjes te vinden. Officieel behoren ze, samen met de (ook recent door het Geldersch Landschap aangekochte) Weidekoetjes tot het ‘Sortbroget Jysk Malkerace’, je zou kunnen zeggen, het Jutlands melkvee. De Heidekoetjes zijn maar een meter hoog en hebben een kenmerkend spits kontje. Ze zijn veelal rood of zwart gevlekt in valse varianten, waardoor ‘gele’, ‘grijze’ en ‘blauwe’ kleurslagen ontstaan. Zoals de naam al aangeeft werden deze koetjes oorspronkelijk op de hei geweid. Het Heidekoetje kon zich blijkbaar goed redden met het schrale menu dat de heide haar bood. Dit ras is in Nederland uitgestorven. Na aan lange zoektocht door Europa vond een medewerker van het Geldersch Landschap er nog een aantal terug in Denemarken. Het Geldersch Landschap kocht die allemaal op (ze stonden op het punt om afgevoerd te worden naar het abattoir...) en bracht ze over naar Nederland. Nu wordt geprobeerd om ze onder begeleiding van een scheper weer in te zetten bij het heidebeheer – en dat lijkt te gaan lukken.

Naast ‘wilde’ natuur is er dus ook veel ‘gekweekte’ natuur te zien rond het terras van Oldeniel.

kjc

